

PROTOCOL BESLISSINGEN
TOELATING EN AANBEVELING
VAN ZOMERGERSTRASSEN

Oogstjaar 2026

**Raad voor plantenrassen (Rvp) en Commissie
Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR)**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Indexsysteem.....	3
3. Toelating tot het CGO	4
4. Voortgang gedurende de Regionale beproeving	4
5. Opname.....	5
6. Rubricering en volgorde	6
7. Afvoer.....	6
8. Evaluatie beslisregels	6
9. Publicatie van gegevens	6
10. Flowschema CGO data.....	8

1. Inleiding

De in dit hoofdstuk weergegeven regels hebben tot doel de voortgang van nieuwe zomergerstrassen in het CGO en de beslissingen over verkeerstoelating en aanbeveling van zomergerstrassen te reguleren.

Centraal hierin staat een indexsysteem, dat in elke fase van de regionale beproeving een éénduidige besluitvorming geeft inzake doorgang dan wel stopzetting van het CGO, alsmede een duidelijke besluitvorming inzake opname, afvoer en rubricering van de Nationale en/of Aanbevelende lijst.

2. Indexsysteem

2.1 Indexsysteem betreffende aanmeldingen voor opname op de Aanbevelende lijst

De eindindex van een zomergerstras is opgebouwd uit verschillende subindices, te weten een opbrengst-, agronomie- en ziektenindex. Het nulpunt van de subindices wordt gevormd door het gemiddelde van de referentierassen. Bij de berekening van de verschillende indices worden de op 2 decimalen afgeronde onderzoeksgegevens gebruikt.

Vanwege de complexiteit van de mout- en brouweigenschappen van zomergerst is de waardering van deze eigenschappen buiten beschouwing gelaten in het indexsysteem. Het NIBEM heeft hiervoor haar eigen maatstaven, die los van dit protocol worden gehanteerd.

Referentierassen voor de indexberekening zijn alle nog in onderzoek zijnde A- en N- rassen.

De opbrengstindex is opgebouwd uit het gewogen gemiddelde van de behandelde opbrengst (klei:zand/dal = 1:1) en het gewogen gemiddelde van de onbehandelde opbrengst (klei:zand/dal = 1:¾) in de verhouding behandeld : onbehandeld van 3:1. De opbrengstindex wordt afgerond op 2 decimalen.

Voor de agronomie- en ziektenindex wordt een bonus-malussysteem gehanteerd met een knippunt, waardoor de situatie van een “afnemende meeropbrengst” ontstaat. Het nulpunt wordt gevormd door de geldende minimumnorm of, bij het ontbreken van een minimumnorm, door het gemiddelde van de referentierassen. De berekeningswijze voor deze indices is als volgt:

(“waarde van het ras voor eigenschap A” – “minimumnorm of gemiddelde van de referentierassen voor eigenschap A) * gewicht van eigenschap A. De gesommeerde waarden voor de verschillende eigenschappen geven de waarde voor de betreffende index. Deze indices worden afgerond op 2 decimalen.

Ontbrekende waarnemingen, bijvoorbeeld omdat een ziektenaantasting niet waargenomen kon worden, worden “index-neutraal” in de berekening meegenomen. Hiertoe worden de ontbrekende waarden gesteld op het gemiddelde van de referentierassen. Deze “index-neutrale” cijfers worden niet gebruikt om een gemiddelde waarde over jaren per ras te berekenen.

De agronomie-index wordt berekend uit de eigenschappen:

1. Stevigheid
2. Vroegrijpheid (hiervoor is geen knippunt ingesteld en het nulpunt is gesteld op het gemiddelde van de maximale en minimale score van alle rassen).

De ziektenindex wordt berekend uit de volgende eigenschappen:

1. Meeldauwresistentie
2. Netvlekkenziekeresistentie
3. Bladvlekkenziekeresistentie
4. Dwergroest

Berekening van de eindindex geschiedt door de verschillende indices via een weegfactor bij elkaar op te tellen, in de verhouding 1 : 0,67 : 0,67 voor respectievelijk de opbrengst-, agronomie- en ziektenindex. De eindindex wordt afgerond op 2 decimalen.

2.2 Indexsysteem betreffende aanmeldingen voor opname op de nationale lijst

Aanmeldingen voor opname van rassen op de nationale lijst berust op dezelfde index als aanmeldingen voor opname op de aanbevelende lijst.

3. Toelating tot het CGO

3.1 Toelating tot het CGO betreffende aanmeldingen voor de Aanbevelende lijst

Voor toelating tot het CGO dient de kweker/vertegenwoordiger resultaten aan te leveren van minimaal twee opbrengstproeven (minimaal in tweevoud), uitgevoerd op kleigrond en op zandgrond in Nederland, met minimaal 3 vrij te kiezen standaarden uit de A- en N-rassen van de nieuwe rassenlijst.

3.2 Toelating tot het CGO betreffende aanmeldingen voor de Nationale lijst

Er zijn geen nadere specifieke eisen gesteld betreffende aanmeldingen voor opname op de nationale lijst. Specialties kunnen worden opgenomen in het rassenonderzoek buiten de gangbare rassen om.

4. Voortgang gedurende de Regionale beproeving

4.1 Voortgang gedurende de regionale beproeving betreffende aanmeldingen voor opname op de Aanbevelende lijst

De voortgang van een ras in beproeving van RL1 naar RL2 en van RL2 naar RL3 wordt bepaald door de indexberekening over de meerjarige cijfers én door minimumnormen die van kracht zijn. De gebruikte indexberekening is het indexsysteem betreffende aanmeldingen voor opname op de aanbevelende lijst.

Voor de opname op de Aanbevelende lijst gelden de volgende minimumnormen:

Eigenschap	Minimum norm Aanbevelende lijst
Strostevigheid	6,5
Meeldauwresistentie	6
Dwergroestresistentie	5,5
Netvlekkenziekeresistentie	6
Bladvlekkenziekeresistentie	5,5

De Raad voor Plantenrassen stelt zo nodig een schaal vast, wanneer er geen bruikbare referentie meer is. Dit gebeurt nadat de CGO Gewaswerkgroep Granen om een advies is gevraagd.

Voor de voortgang van RL1 naar RL2 moet voldaan worden aan bovengenoemde normen minus 0,5 punt. Een ras kan slechts doorgaan van RL2 naar RL3 als voldaan wordt aan de geschetste minimumnormen.

De minimumnormen zijn bij tussentijdse beslissingen pas van kracht als het gemiddelde cijfer berust op minimaal drie proeven.

Voor eigenschappen waarvan het gemiddelde van die eigenschap berust op waarnemingen uit slechts 1 onderzoeksjaar, geldt een verlaging van de minimumnorm met 0,5 punten. Dit geldt slechts voor de eigenschappen welke onder de agronomie-index of ziektenindex vallen.

Index

Een ras kan slechts doorgaan in de beproeving als de eindindex $> 0,00$ is.

4.2 Voortgang gedurende de regionale beproeving betreffende aanmeldingen voor opname op de Nationale lijst

De voortgang van een ras in beproeving van RL1 naar RL2 en van RL2 naar opname wordt bepaald door de indexberekening over de meerjarige cijfers én door minimumnormen die van kracht zijn.

Voor de opname op de Nationale lijst gelden de volgende minimumnormen:

Eigenschap	Minimum normen Nationale lijst
Strostevigheid	5
Meeldauwresistentie	6
Dwerggroestresistentie	5
Netvlekkenziekeresistentie	6
Bladvlekkenziekeresistentie	5,5

De vermelde normen zijn de afgeronde waarden. De (hele en halve) cijfers worden afgerond volgens de regels die worden gehanteerd bij de vaststelling van de Rassenlijstcijfers. De Raad voor Plantenrassen stelt zo nodig een schaal vast, wanneer er geen bruikbare referentie meer is. Dit gebeurt nadat de CGO Gewaswerkgroep Granen om advies is gevraagd.

Voor de voortgang van RL1 naar RL2 moet voldaan worden aan bovengenoemde normen minus 0,5 punt. Een ras kan slechts doorgaan van RL2 naar opname als voldaan wordt aan de geschetste minimumnormen.

De minimumnormen zijn bij tussentijdse beslissingen pas van kracht als het gemiddelde cijfer berust op minimaal drie proeven.

Voor eigenschappen waarvan het gemiddelde van die eigenschap berust op waarnemingen uit slechts 1 onderzoeksjaar, geldt een verlaging van de minimumnorm met 0,5 punten. Dit geldt slechts voor de eigenschappen welke onder de agronomie-index of ziektenindex vallen.

Index

Een ras kan slechts doorgaan in de beproeving als de eindindex $> -3,00$ is.

5. Opname

5.1 Opname op de Aanbevelende lijst

Een ras kan, na het beëindigen van de driejarige regionale beproeving, worden opgenomen op de Aanbevelende Rassenlijst als, naast de in hoofdstuk 4 gestelde eisen inzake de minimumnormen, de eindindex $> 0,00$ is. De beslissing tot opname in de Aanbevelende Rassenlijst valt altijd na 3 jaar onderzoek.

Een Aanbevelenswaardig ras wordt vervolgens opgenomen in de N-rubriek en als N1-ras verder beproefd.

Als het RKO-onderzoek na 3 jaar niet is afgerond, blijven de CGO resultaten van de overeenkomende 3 jaar CGO onderzoek, inclusief de indexberekening na 3 jaar, bepalend voor de opname. De resultaten van het vierde jaar spelen daarbij geen rol. Vermelding in de Aanbevelende Lijst is pas mogelijk als een ras voor 1 november van het afsluitende derde jaar van rassenonderzoek een verkeerspositie heeft. Als het RKO is afgerond, kan alsnog

opname plaatsvinden. Het betreffende ras wordt in het vierde jaar als 4^e jaars verder beproefd.

5.2 Opname op de Nationale lijst

Een ras kan, na het beëindigen van de tweejarige regionale beproeving, worden opgenomen op de Nationale lijst als, naast de in hoofdstuk 4 gestelde eisen inzake de minimumnormen, de eindindex + opbrengstindex > -3,00 zijn.

6. Rubricering en volgorde

6.1 Rubricering en volgorde van de Aanbevelende lijst

Een ras gaat van de A- naar de B-rubriek wanneer het aangemelde vermeerderingsareaal C1+C2 tijdens het lopende beproevingsjaar minder dan 2% van het totale aangemelde vermeerderingsareaal van de A- en N-rassen (C1+C2) bedraagt.

Een ras gaat na maximaal 2 jaar in de N-rubriek automatisch naar de A-rubriek wanneer het aangemelde vermeerderingsareaal C1+C2 tijdens het lopende beproevingsjaar tenminste 2% van het totale aangemelde vermeerderingsareaal van de A- en N-rassen (C1+C2) bedraagt. Rassen in de N2-rubriek worden direct in de B-rubriek ingedeeld wanneer het aangemelde vermeerderingsareaal C1+C2 tijdens het lopende beproevingsjaar minder dan 2% van het totale aangemelde vermeerderingsareaal van de A- en N-rassen (C1+C2) bedraagt.

Een A- of N-ras dat door de kweker/vertegenwoordiger uit de beproeving teruggetrokken wordt, wordt als B-ras geclassificeerd. Het terugtrekken moet voor 16 januari gebeuren.

De volgorde van vermelding van rassen in de Aanbevelende lijst is als volgt:

1. Sortering op A, N2, N1 en B.
2. Als laatste alfabetische sortering op rasnaam.

6.2 Rubricering en volgorde van de Nationale lijst

De Rvp past geen rubricering toe.

7. Afvoer

7.1 Afvoer van de Aanbevelende lijst

Een ras kan maximaal 3 jaar als B-ras worden gerubriceerd en wordt vervolgens afgevoerd.

7.2 Afvoer van de Nationale lijst

Een ras kan van de nationale lijst worden afgevoerd, wanneer de kweker / vertegenwoordiger van een ras dit aangeeft.

8. Evaluatie beslisregels

Evaluatie van de beslisregels en de werking van het indexsysteem geschiedt jaarlijks (bij voorkeur in januari) na de besluitvorming omtrent voortgang, opname/afvoer en rubricering van de zomergerstrassen of tussentijds als besluiten van de Raad voor plantenrassen of de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst daartoe noodzakelijk.

Indien het noodzakelijk wordt geacht, kan het indexsysteem worden aangepast.

9. Publicatie van gegevens

Resultaten van de indexberekening worden niet gepubliceerd. Een overzicht van alle berekeningen wordt alleen verstrekt aan de kweker/vertegenwoordiger van een ras in beproeving.

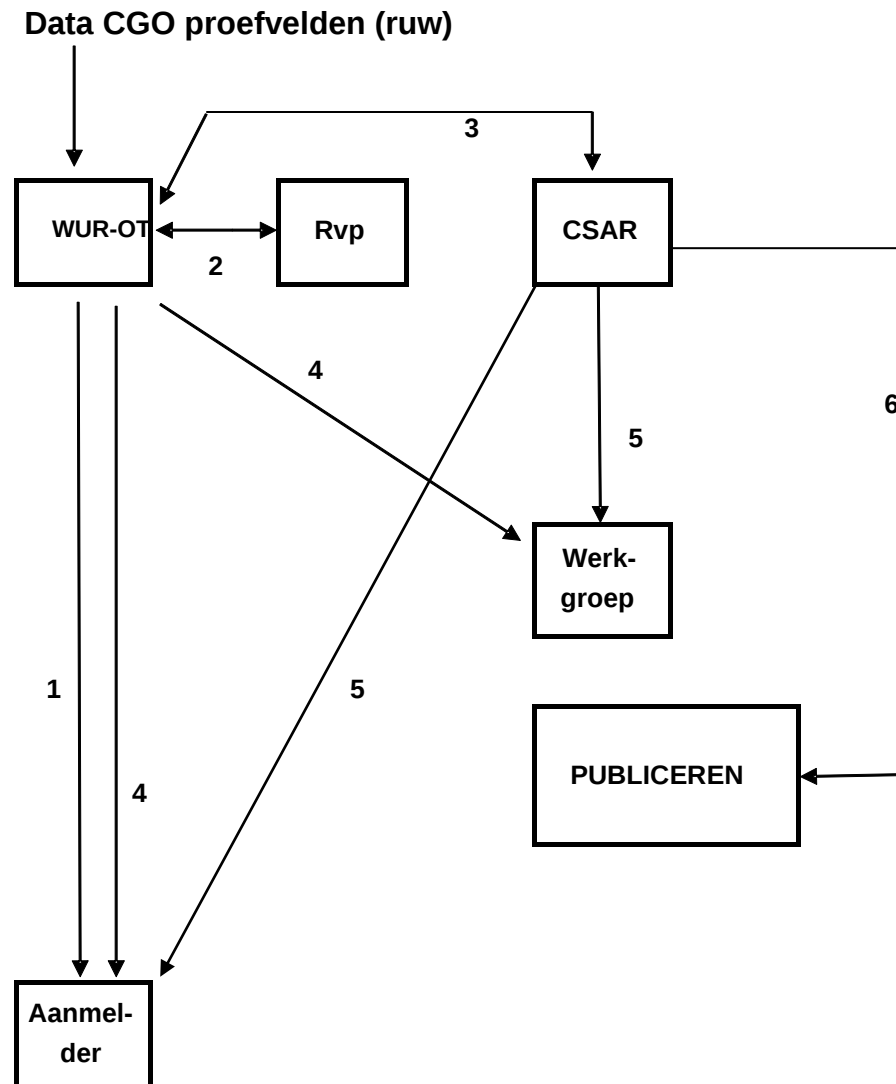
De onderzoeksinstelling stelt direct na goedkeuring van de Rvp betreffende de onderzoeksresultaten tabellen op voor het persbericht met daarin:

- een overzicht van de raseigenschappen bij zomergerst (agronomische kenmerken, resistenties, brouwkwaliteit) gewaardeerd in rassenlijst cijfers (gemiddelde van de laatste 4 jaar),
- een overzicht van de korrelopbrengsten bij zomergerst per regio in verhoudingsgetallen (gemiddelde van de laatste 6 jaar). Zowel zonder als met ziektebestrijding.

De tabellen worden vóór 1 november naar CSAR gestuurd, die op basis hiervan het persbericht opstelt waarin bekend gemaakt wordt welke rassen voor het eerst zijn opgenomen op de Aanbevelende Rassenlijst.

Het persbericht omvat de resultaten van alle A-, N- en B-rassen en van de rassen die 2 of meer jaren zijn onderzocht. Resultaten van de 1^e-jaars rassen worden niet gepubliceerd.

10. Flowschema CGO data

Pijl:

- 1 Tussentijdse data (onder voorbehoud) van WUR-OT aan aanmelders.
Betreft gemiddelde waarnemingen per locatie.
- 2 Data verkeer tussen WUR-OT en Rvp: Analyses van WUR-OT naar Rvp en vice versa.
- 3 Door Rvp goedgekeurde resultaten worden verstuurd naar CSAR.
- 4 WUR-OT: Na goedkeuring Rvp overzicht resultaten.
(index, jaarcijfers, analyse over jaren) versturen naar aanmelders / werkgroep
- 5 CSAR: Concept-persbericht aan aanmelders / werkgroep ter beoordeling toezenden.
- 6 CSAR: Na goedkeuring persbericht publiceren.